

Kto je strážca a člen stráže prírody?

Strážca je zamestnanec Štátnej ochrany prírody SR. Jeho povinnosťou je kontrolovať dianie v zverenom území (CHKO, NP). Dozerá na to, aby návštevníci chráneného územia dodržiavali platné predpisy, monitoruje výskyt vzácnych druhov rastlín a živočíchov a vykonáva opatrenia na ich ochranu. Stará sa o značenie chráneného územia. Spolupracuje s obecnými úradmi, štátnou správou, Policajným zborom SR, vlastníckmi a správcami pozemkov. Jeho veľmi dôležitou prácou je environmentálna výchova a to priamo v teréne, alebo na školách. V rámci tejto výchovy o.i. sprevádza exkurzie.

Člen stráže prírody je veľmi dôležitý spolupracovník strážcu, ktorému nie je ľahostajný stav prírody a v rámci svojho voľna jej chce pomôcť. Vykonáva takú istú činnosť ako strážca, ale jeho hlavná činnosť sa zameriava na kontrolu dodržiavania platných predpisov návštevníkmi a na environmentálnu výchovu v teréne.

Strážca aj člen stráže prírody sú tí, ktorí Vám vždy a všade ochotne poradia, porozprávajú o ochrane prírody a v prípade núdze pomôžu. Svojou spoluprácou sa snažia zachovať pre Vás a pre Vaše deti jedinečnosť slovenskej prírody.

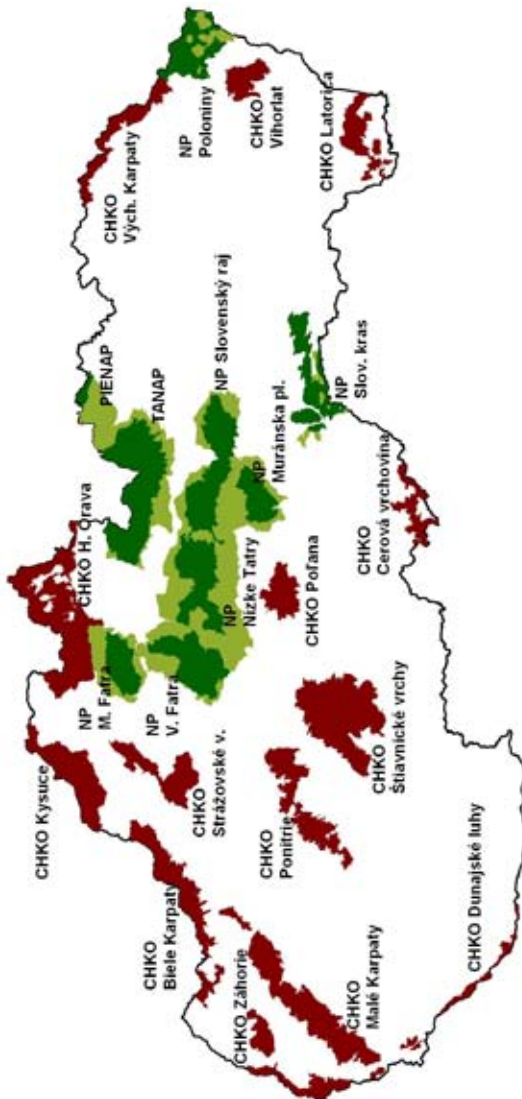
ASOCIÁCIA STRÁŽCOV CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ SLOVENSKA (ASCHÚS)

Vznikla v roku 1996 ako profesijná organizácia, ktorá združuje strážcov a členov stráže prírody chránených krajinných oblastí a národných parkov.

Cieľom Asociácie je zvyšovať odbornú a profesionálnu úroveň svojich členov. Preto ASCHÚS organizuje pravidelné stretnutia svojich členov, na ktorých pre nich pripravuje školenia, výmenu informácií a konzultácie s prizvanými odborníkmi. Vydáva obehník "Ranger", v ktorom pravidelne informuje svojich členov o dianí v Asociácii, ako aj o nových právnych predpisoch, ktoré sa týkajú práce strážcov. Verejnosť o svojej činnosti informuje prostredníctvom web stránky.

ASCHÚS je členom IRF - International Ranger Federation (Medzinárodnej asociácie strážcov - rangerov), Zástupcovia Asociácie sa zúčastňujú medzinárodných kongresov IRF. V roku 2000 ASCHÚS podpísala Asociáciou strážcov prírody chránených území Českej republiky "Dohodu o vzájomnej spolupráci medzi českou a slovenskou asociáciou strážcov".

Národné parky:

Malá Fatra, Muránska planina, Nízke Tatry (NAPANT), Pieniny (PIENAP), Poloniny, Slovenský raj, Slovenský kras, Slovenský národný park (TANAP), Veľká Fatra

Chránené krajinné oblasti:

Biele Karpaty, Cerová vrchovina, Dunajské luhy, Horná Orava, Kysuce, Latorica, Malé Karpaty, Poľana, Ponitrie, Strážovské vrchy, Štiavnické vrchy, Vihorlat, Východné Karpaty, Záhorie

Kto je strážca a člen stráže prírody?

ĎAKUJEME, ŽE NÁM POMÁHATE CHRÁNIŤ PRÍRODU PRE ĎALŠIE GENERÁCIE

Ako nepredajný informačný leták vydala Asociácia strážcov chránených území Slovenska
Sídlo: Školská 8, 052 01 Spišská nová Ves
web: aschus.nfo.sk **e-mail:** aschus@nfo.sk
IČO 31961240 DIČ 0031961240
č.ú. OTP Banka Slovensko, 4502358/5200
kresby: Ľuba Dzuriková
© 2007

Pri svojich prechádzkach našou prírodou sa v niektorom z našich veľkoplošne chránených území môžete stretnúť s ľuďmi v uniformách označenými logom týchto území a odznakom štátnej ochrany prírody alebo stráže prírody.

Títo ľudia sú strážcovia a členovia stráže prírody. Pretože dobre poznajú zverené územie môžu Vám poskytnúť:

- miestopisné informácie, informácie o prírode a o dôvode potreby jej ochrany
- odporúčia Vám turistické trasy a miesta pre rôzne športové aktivity
- sprievodcovskú službu
- prvú pomoc a radu pri riešení problémov

Ak teda niečo potrebujete, neváhajte ich osloviť. Radi Vám poskytnú potrebné informácie.

Strážca a člen stráže prírody sú oprávnení napríklad:

(§75 zákona NR SR č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny)

- vyzvať osobu, aby upustila od protiprávneho konania
- obmedziť osobnú slobodu osoby pristihnutej pri páchaní trestného činu, priestupku, alebo iného správneho deliktu podľa tohto zákona, zistiť jej totožnosť a ak nemožno zistiť jej totožnosť predviesť ju na útvar Policajného zboru
- odňať jedinca chráneného druhu, ak je dôvodné podozrenie, že bol získaný v rozpore s týmto zákonom
- odňať inú vec, ak ja dôvodné podozrenie, že bola získaná konaním v rozpore s týmto zákonom, alebo použitá na takéto konanie
- použiť donucovacie prostriedky (obušok, putá, slzotvorné prostriedky, hmaty chvaty údery a kopy sebaobrany, služobný pes)
- zastaviť a kontrolovať dopravný prostriedok, ktorý sa nachádza v chránenom území, na účel overenia oprávnenosti jeho vjazdu, alebo prehľadať dopravný prostriedok a obsah batožiny v ňom, ak je dôvodné podozrenie, že sa v nich nachádzajú jedince chráneného druhu, zver alebo ryby získané v rozpore s týmto zákonom
- ukladať a vyberať za priestupky pokuty v blokovom konaní
- nosiť zbraň ak je držiteľom zbrojného preukazu vydaného podľa osobitné predpisu a túto zbraň použiť
  - a) v prípade krajnej núdze a v nutnej obrane
  - b) pri zneškodňovaní zvierat, ktoré bezprostredne ohrozujú život a zdravie osôb alebo chránených živočíchov
  - c) pri hrozbe namierenou zbraňou proti osobe, ktorá je ozbrojená alebo kladie odpor pred predvedením na útvar PZ SR
  - d) pri varovnom výstrele do vzduchu na odvrátenie nebezpečenstva hroziacemu jemu, alebo inej osobe alebo na odvrátenie vzniku škody ktorá bezprostredne ohrozuje záujmy chránené týmto zákonom
  - e) pri varovnom výstrele pri úteku osoby, ktorú je oprávnený predviesť na útvar PZ SR
- pred predvedením osoby na útvar PZ SR presvedčiť sa, či osoba nie je ozbrojená a zbraň jej odobrať

Strážca a člen stráže prírody sú o.i. povinní :

(§ 77 zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny)

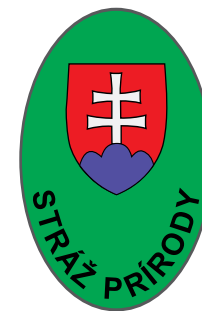
- vykonávať kontrolu dodržiavania tohto zákona, všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie a rozhodnutí vydaných na ich základe
- nosiť pri plnení úloh podľa tohto zákona na viditeľnom mieste služobný odznak a na požiadanie sa preukázať služobným preukazom
- oznamovať priestupky a iné správne delikty a prispievať k ich objasňovaniu a oznamovať trestné činy, ako aj podozrivé osoby príslušným orgánom

STRÁŽCOVIA A ČLENOVIA STRÁŽE PRÍRODY SÚ V ZMYSLE ZÁKONA VEREJNÝMI ČINITELMI.

AKO ICH SPOZNÁTE?

Strážca aj člen stráže prírody majú oblečenú uniformu zelenej farby. Na ľavom rukáve uniformy nosí strážca nášivku s logom chráneného územia.

Člen stráže prírody má okrem znaku chráneného územia na uniforme aj nápis STRÁŽ PRÍRODY.

Preukazuje sa :

služobným odznakom, ktorý má viditeľne umiestnený na uniforme a na požiadanie služobným preukazom. Preukaz ale nesmie vydať z ruky a nie je povinný oznámiť svoje meno.

